Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta HE 39/2021 vp

Talousvaliokunnan kuuleminen 30.3.2021

Rajoitusten aiheuttamien menetysten korvaaminen

- Erikoiskaupan yritykset ovat jo valmiiksi kärsineet viranomaisrajoitusten ja -suositusten vaikutuksista sekä pandemian aiheuttamasta kuluttajakäyttäytymisen muutoksesta. Useilla yrityksillä on kannattavuushaasteita, ja osa on joutunut lopettamaan toimintansa.
- Ehdotetut liikkumisrajoitukset rinnastuvat vaikutuksiltaan ravintoloiden sulkemiseen.
- Näin ollen myös liikkumisrajoituksista kärsiville yrityksille tulee saada sulkukorvaus.
- Lakiesityksessä tulisi erikseen todeta rajoitusten kompensoinnin välttämättömyys sekä riittävät tukitoimet.

Selkeyttä poikkeuspykäliin

- Tärkeää olisi määritellä laissa mahdollisimman yksiselitteisesti, missä tilanteissa asiointi elinkeinonharjoittajan toimipisteessä on sallittua.
- Nykyinen rajaus henkilökohtaisen elämän kannalta välttämättömiin tarvikkeisiin on liian kapea.
- Laissa tulisi ottaa huomioon kaikki arkielämän kannalta tarpeelliset ja poikkeuksien nojalla sallittuun liikkumiseen kiinteästi liittyvät ja niiden toteuttamiseksi tarpeelliset tarvikkeet.
  - Esimerkiksi rikkoutuneiden silmälasien hankinta, lapselle uudet kuravaatteet, oppikirjat
  - Rakennuksen, kiinteistön tai kulkuneuvon huoltamiseksi tai ylläpitämiseksi hankittavat tarvikkeet, uuden auton nouto myymälästä
- Säädöstasolla olisi syytä kirjata mahdollisuus oman elinkeinon tai ammatin harjoittamisen kannalta välttämättömien tarvikkeiden hankkimiseen.

Lähetyksen noudon tulisi koskea tilauksia

- Ennakkoon tehdyn tilauksen nouto elinkeinonharjoittajan kuten kaupan alan yrityksen toimipisteestä, tulisi rinnastaa poikkeuspykälällä sallittuun lähetyksen noutoon.
  - Tämä mahdollistaisi verkosta tai muilla tavoilla tilattujen tuotteiden noudon suoraan erikoiskaupoista (ns. Click & Collect -palvelu)
  - Kaupan liiton tulkinnan mukaan hallituksen esitys mahdollistaa Click & Collect -palvelun jo nykyisellään, mutta perusteluja olisi kuitenkin tarpeen tarkentaa
- Tulkinnan puolesta puhuvat lukuisat seikat:
  - Lakiesityksen perusteluissa (suhde perustuslakiin) on todettu tilattujen tuotteiden noutamisen olevan mahdollista, vaikka kyseessä eivät olisikaan lakiehdotuksen mukaiset välttämättömyystarvikkeet
  - Hajautettu asiointi vähentäisi ruuhkia myymälöissä ja pakettiautomaateilla
  - Asiakas ei aina voi noutaa tilausta pakettiautomaatista, vaikka olisi tällaisen toimitusvaihtoehdon valinnut, jos pakettiautomaatti on täynnä
  - Ravintoloille noutomyynti on sallittua

Kilpailuneutraliteetin vääristymästä aiheutuvat haitat minimoitava

- Rajoitukset vääristäisivät kaupan yritysten kilpailuneutraliteettia, jos ei-välttämättömien hyödykkeiden ostaminen erikoiskaupoista olisi kiellettyä, mutta myynti jatkuisi samaan aikaan muissa kaupoissa välttämättömien tarvikkeiden rinnalla.
- Ei ole tarkoituksenmukaista, että elinkeinonharjoittamisen vapauteen kajotaan ja välttämättömiä tarvikkeita myyvien kauppojen valikoimia rajoitettaisiin.
- Kilpailuneutraliteetin vääristymisen vaikutukset tulisi ottaa huomioon rajoituksista aiheutuvien menetysten kompensoinnin yhteydessä.

Kasvomaskit ja rajoitusten valvonta

- Kaupan liitto pitää viranomaisen määrittämää maskipakkoa hyvänä maskin käyttöä edistävänä toimenpiteenä.
- Lakiesityksen perusteella on epäselvää, voisiko kaupan henkilöstö estää henkilön sisäänpääsyn kauppaan tai poistaa hänet sieltä, jos maskia ei suostu käyttämään ilman hyväksyttävää syytä.
- Ilman lakiin lisättävää säännöstä tai viittausta muuhun soveltuvaan lainkohtaan, pääsyä kauppaan ei voitaisi kaupan henkilöstön tai vartijan toimesta estää tai häntä ei voitaisi poistaa kaupasta.

Kiitos!

Kaupan liitto
Eteläranta 10
00131 Helsinki

kauppa@kauppa.fi
@kauppafi / kauppa.fi

KAUPAN LIITTO